

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Szkoły Podstawowej nr 1

w Ostrowie Wielkopolskim

Rok szkolny 2016/2017

Prawo do włączenia w wychowanie programów profilaktycznych daje szkole następujące rozporządzenia i ustawy.

W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.01.2003r., które wprowadza zmianę w ramowym statucie szkół publicznych.

§ 2, ust.1 pkt.1

1. Cele i zadania szkoły wynikające z przepisów prawa oraz uwzględniające program wychowawczy szkoły i program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, o których mowa w odrębnych przepisach.
2. Program Wychowawczy i Program Profilaktyki, o których mowa w ust. 1 pkt. 7 uchwała rada pedagogiczna po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego.

Ponadto podstawą prawną do wprowadzenia Programu Profilaktycznego jest:

1. Ustawa z dnia 19.08.1994r. o ochronie zdrowia psychicznego.
2. Ustawa z dnia 26.10.1989r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Ustawa z dnia 24.04.1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
4. Ustawa z dnia 09.11.1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002r. Nr 11, poz.109).

Zgodnie z podstawą prawną treści szkolnego programu profilaktyki nauczyciele dostosowują do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska.

Program profilaktyki opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniami całego środowiska szkolnego. Obok działań wychowawczych i profilaktycznych nauczyciele wykonują także działania opiekuńcze odpowiednio do istniejących potrzeb, a także działania mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów.

Działania profilaktyczne Szkoły Podstawowej nr 1 w Ostrowie Wielkopolskim zostały zmodyfikowane w związku z wprowadzonym Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Na wszystkich poziomach nauczania realizuje się zadania wynikające z tego dokumentu.

Począwszy od diagnozy, przez umożliwienie zdolnym uczniom właściwego rozwoju, objęcie uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi właściwą pomocą, monitorowanie i koordynowanie działań aż do ewaluacji podjętych działań i wprowadzania ewentualnych modyfikacji.

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Ostrowie Wielkopolskim w swojej pracy profilaktycznej szczególną uwagę kieruje na czynniki chroniące, które powinny zwiększyć odporność młodego człowieka na sytuacje zagrażające jego bezpieczeństwu fizycznemu i zdrowiu. Działania szkoły zmierzają również do uświadomienia uczniom potrzeby prowadzenia zdrowego stylu życia. Na wszystkich poziomach nauki podejmuje się działania, mające na celu promocję zdrowia.

Stosując hierarchię Hawkinsa za najważniejsze czynniki uważamy:

1. Silną więź emocjonalną z rodzicami.
2. Zainteresowanie nauką szkolną.
3. Regularne praktyki religijne dla uczniów uczęszczających na zajęcia o tej tematyce.
4. Uwewnętrzniiony szacunek do norm, wartości i autorytetów.

Dlatego za podstawę działania uważamy ścisłą współpracę ze środowiskiem rodzinnym uczniów. Integracja rodziców, nauczycieli i uczniów wobec wspólnie wytyczonych celów. Do tradycji szkoły należą wspólne spotkania klasowe uczniów, nauczycieli, rodziców, które pozwalają na zacieśnienie więzi i budzenie pozytywnych, silnych emocji. Natomiast prowadzone na wszystkich poziomach kształcenia różnego rodzaju konkursy pozwalają na rozbudzenie potrzeb poznawczych.

I. Wstęp.

Szkolny Program Profilaktyki to skuteczne działania podejmowane na rzecz maksymalnej eliminacji i redukcji czynników destrukcyjnych oraz nastawienie na wzmocnienie czynników chroniących całą społeczność uczniowską w Szkole Podstawowej Nr 1. Program powstał w oparciu o wstępną diagnozę, którą objęto rodziców, nauczycieli i uczniów odnośnie zagrożeń negatywnymi zjawiskami, takimi jak:

- uzależnienia
- agresja
- łamanie prawa (niedostosowanie do obowiązujących norm społecznych)
- wulgaryzmy
- agresja internetowa

Szkoła dysponuje odpowiednią bazą do realizacji programu w zakresie profilaktyki pierwszorzędowej to:

- a) wykwalifikowana kadra nauczycielska
- b) pedagog szkolny
- c) pielęgniarka szkolna
- d) logopeda
- e) technologie informacyjne
- f) sale gimnastyczne
- g) świetlica socjoterapeutyczna
- h) pracownie komputerowe
- i) biblioteka z centrum multimedialnym

II. Cele i zadania programu.

Nadrzędnym celem Programu Profilaktycznego są działania zapewniające bezpieczny, harmonijny rozwój wszystkich uczniów naszej szkoły. Dlatego Program Profilaktyki jest skorelowany z Programem Wychowawczym realizowanym w szkole.

Zadania to:

- Aktywizacja i integracja uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń.
- Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu wydarzeń z życia szkoły tj. imprez klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjść itp.

- Podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez udział w pracach zainicjowanych przez samorząd uczniowski, współorganizowanie imprez ogólnoszkolnych i charytatywnych.
- Uwrażliwienie na dostrzeganie potrzeb innych dzieci i dorosłych.
- Współdziałanie z rodzicami przy realizacji zadań wychowawczych.
- Promocja szkoły poprzez udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły i w środowisku lokalnym.
- Stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów.
- Dalsze diagnozowanie potrzeb uczniów i wspieranie ich indywidualnych dążeń i aspiracji.
- Dalsze monitorowanie zachowania i przeciwdziałanie przejawom niepożądanych zachowań.
- Wspieranie rozwoju społecznego dzieci 6- letnich w klasach pierwszych.
- Przygotowanie uczniów do przejścia na następny etap rozwoju (II etap edukacji, gimnazjum).

Cele szczegółowe programu

- Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią
 - Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci na drodze i w szkole.
 - Zapoznanie uczniów z regulaminem szkoły oraz szczegółowymi kryteriami ocen zachowania.
 - Bezpieczeństwo uczniów podczas przerw i imprez szkolnych.
 - Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze szkoły.
 - Systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie.
 - Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia: powódź, pożar, zachowanie na szkolnym korytarzu, szatni, klasie szkolnej, sali gimnastycznej, boisku szkolnym.
 - Uwzględnienie profilaktyki uzależnień: problem narkotyków, dopalaczy, palenie papierosów, picie alkoholu, zachowania agresywne.
 - Ukazywanie zagrożeń związanych z korzystaniem z komputera, Internetu oraz telefonii komórkowej.
- Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole
 - Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole.

- Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić.
 - Wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych.
 - Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji.
 - Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych.
 - Wzbudzanie empatii, tolerancji, zachowań prospołecznych i antydyskryminacyjnych.
- Rozwijanie umiejętności współżycia społecznego
 - Przedstawienie zasad i reguł współżycia w klasie i szkole.
 - Edukacja prawna uczniów.
 - Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych.
 - Uwrażliwienie uczniów na akceptację odmienności.
 - Integrowanie społeczności klasowej i szkolnej.
- Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia
 - Propagowanie zdrowego trybu życia.
 - Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
 - Uświadomienie konieczności zachowania higieny i ergonomii pracy.
 - Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.
 - Poszerzanie zainteresowań i wiedzy ucznia.
- Profilaktyka uzależnień
 - Asertywność.
 - Profilaktyka palenia papierosów.
 - Profilaktyka picia alkoholu.
 - Profilaktyka narkomanii, lekomanii, uzależnienia od komputera.
 - Rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków.
- Podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju
 - Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.
 - Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów.
 - Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.
 - Zapobieganie nadmiernej absencji uczniów
 - Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń.
 - Pomoc uczniom w organizowaniu i planowaniu swojej pracy.

- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.

- Wdrażanie metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach
 - Poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych.
 - Wdrażanie metod asertywnych.
 - Pomoc uczniom w radzeniu sobie ze stresem.
 - Pomoc uczniom w radzeniu sobie z własnymi ograniczeniami.
 - Umiejętne szukanie pomocy.

Zadania profilaktyczne nauczycieli szkoły podstawowej.

- zwracanie podczas dyżurów szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, schody, szatnie, miejsce przy sklepiku szkolnym itp.,
- informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia.
- wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji,
- dawanie przykładów odpowiedzialności, sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Zadania profilaktyczne wychowawców klasowych:

- pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, uruchomienie akcji informacyjnej mającej na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, pedagoga, psychologa, dyrektora szkoły,
- podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów- godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, itp.),
- współpraca z rodziną- inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, np. wywiadówki profilaktyczne,
- realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, rozwijania umiejętności interpersonalnych,

- wprowadzanie zajęć redukujących napięcie, relaksacyjnych, zajęć śródlekcyjnych,
- organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce,
- kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia,
- systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci,
- pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości.

Zadania profilaktyczne pedagoga szkolnego:

- pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- wprowadzanie zewnętrznych programów profilaktycznych
- organizowanie pogadanek, prelekcji dla uczniów z udziałem policji, psychologa, lekarza,
- współpraca z rodzicami

Zadania profilaktyczne rodziców

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania profilaktyczne dla rodziców :

- każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolne.
- rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym, bądź Dyrektorem /zastępcą/ Szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom.
- rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.
- rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

Formy realizacji programu profilaktycznego

- W realizacji programu łączącego wychowanie, nauczanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych oraz wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów wykorzystuje się:
 - a) przedmioty nauczania,

- b) godziny do dyspozycji wychowawcy klasy,
- c) zajęcia sportowe,
- d) zajęcia pozalekcyjne,
- e) uroczystości klasowe, szkolne,
- f) imprezy ogólnopolskie i regionalne,
- g) spotkania z pedagogiem
- h) zajęcia indywidualne i grupowe (zajęcia wyciszające dla dzieci z klas pierwszych)

- Metody np.: ankiety, rozmowy, obserwacje, wykorzystane w ewaluacji wynikać będą z charakteru działań, warunków i okoliczności w których te działania są realizowane.

III. Sposoby monitorowania i ewaluacji.

Sposoby monitorowania:

1. Pytanie otwarte zadane uczniom na koniec zajęć, a dotyczące tematyki i sposób prowadzenia zajęć.
2. Ankiety badające znajomość podstawowej treści dotyczącej problemu uzależnień, przemocy.
3. Rozmowy przeprowadzone po zajęciach z uczestnikami.
4. Ankiety kierowane do rodziców i nauczycieli.

Sposoby ewaluacji:

1. Wybór nowych zagadnień zgłaszanych przez uczniów, rodziców, nauczycieli.
2. Opracowanie nowych cykli zajęć dotyczące zgłaszanych zagadnień.

IV. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Działania profilaktyczne dla klas I – III

Zadania Profilaktyczne	Sposoby Realizacji	Odpowiedzialny	Termin Realizacji Uwagi
I. Akceptacja siebie i innych.	1. Zajęcia integracyjne dla uczniów. 2. Udział w zajęciach pozalekcyjnych.	wychowawca	wrzesień
II. Zapobieganie agresji.	3. Udział w warsztatach profilakt., prowadzonych przez pracowników OPiTU dotyczących przeciwdziałania agresji. 4. Zajęcia wyciszające dla klas I.	pedagog we współpracy z pracownikiem z OPiTU wychowawcy	wg ustalonego harmonogramu wrzesień
III. Tolerancja.	5. Uczenie tolerancji i akceptacji szczególnie w klasach integracyjnych	Wychowawcy we współpracy z pedagogiem, rodzice	wrzesień/październik

IV. Poznanie środowisk rodzinnych.	1. Rozmowy indywidualne z rodzicami. 2. Wywiady środowiskowe 3. Ankiety. 4. Rozmowy z dziećmi. 5. Obserwacja	pedagog wychowawcy	Wrzesień, na bieżąco
V. Bezpieczeństwo na drodze. - zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa na drodze.	1. Spotkanie z policjantem lub pracownikiem Straży Miejskiej 2. Przyrowadzenie i odebranie dziecka ze szkoły.	zespół wychowawców rodzice	wg ustalonego harmonogramu wrzesień
VI. Bezpieczeństwo w Sieci	1. Międzynarodowy Dzień Bezpiecznego Internetu 2. Zapoznanie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu 3. Reagowanie na przejawy przemocy internetowej	Zespół wychowawców, nauczyciele informatyki wszyscy nauczyciele	Luty Na bieżąco

VII. Wzmocnienie więzi rodzinnej.	Dbłość o tradycję i obrzędowość rodzinną (dzień matki, dzień ojca, dzień babci, dzień dziadka, dzień dziecka).	wychowawcy, Rada Rodziców	wg ustalonego harmonogramu
VIII. Wulgaryzmy	Mówimy „czarodziejskie słowa” zamiast wulgaryzmów	wychowawcy pedagog	na bieżąco
IX. Ostrożność w kontaktach z obcymi.	Budowanie „ograniczonego” zaufania w stosunku do osób obcych na podstawie filmów edukacyjnych i zajęć z wychowawcą.	wychowawcy rodzice	Na bieżąco
X. Dobre koleżeństwo – dobra przyjaźń.	Na podstawie literatury dziecięcej, filmu.	wychowawcy	Na bieżąco

XI. Promowanie zdrowego stylu życia.	Uczestniczenie w przedsięwzięciach związanych z promocją zdrowia. Uczestniczenie w programie owoce, warzywa, mleko.	Zespół promocji zdrowia, wychowawcy, pedagog , pielęgniarka	Według ustalonego harmonogramu
---	--	--	--------------------------------

Działania profilaktyczne dla klas IV – VI

Zadanie profilaktyczne	Sposoby realizacji	Odpowiedzialny	Termin realizacji uwagi
I.Zajęcia integracyjne „Poznajmy siebie” Kl.IV	1.Narady klasowe 2.Zajęcia integracyjne	wychowawca pedagog	Wrzesień październik
II.Zapoznanie z systemem oceniania z poszczególnych przedmiotów	1.Nauczyciel przedmiotu zapoznaje uczniów z przedmiotowym systemem oceniania	nauczyciele przedmiotów	Wrzesień
III.ABC asertywności	1.Narady klasowe 2.Filmy 3.Dramy	Wychowawcy, pedagog	Według harmonogramu
IV. Sposoby uczenia się	1.Pogadanki 2.Zajęcia warsztatowe	nauczyciele , wychowawcy pedagog	Listopad

V. Wychowanie komunikacyjne	1.Przygotowanie uczniów do zdobycia karty rowerowej	nauczyciele	Cały rok
VI. Zapobieganie przemocy i agresji	1.Spotkania z pedagogiem 2. Lekcje wychowawcze 3. Spotkanie z psychologiem z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.	pedagog nauczyciele	Na bieżąco Wg ustalonego harmonogramu
VII. Podstawowe wiadomości o chorobie alkoholowej	1.Narady klasowe 2.Zajęcia z przyrody	wychowawcy nauczyciele przyrody	Według ustalonego harmonogramu
VIII. Promowanie zdrowego stylu życia	1.Udział w konkursach dotyczących promocji zdrowia, przeciwdziałanie cywilizacyjnym (choroby układu krążenia, cukrzyca, nadwaga) Uczestniczenie w przedsięwzięciach związanych z promocją zdrowia.	Zespół promocji zdrowia, wychowawcy, pedagog , pielęgniarka szkolna	Według ustalonego harmonogramu.
IX. "Nie – uzależnieniom" - komputer - papierosy - narkotyki - alkohol - dopalacze	1.Pogadanki dla rodziców 2.Zajęcia warsztatowe dla uczniów	Zaproszeni goście wychowawcy klas, nauczyciele informatyki, pedagog szkolny	Na bieżąco

X. Przeciwdziałanie przestępczości wśród nieletnich	1.Spotkanie z policjantem.	Policjant pedagog nauczyciele	Wg harmonogramu
XI. Więzi emocjonalne - w rodzinie - w grupie rówieśniczej – uczenie tolerancji i akceptacji innych	1.Pogadanki dla rodziców 2.Ankiety 3. Zajęcia WDZ	wychowawcy pedagog nauczyciele WDZ	Wg harmonogramu
XII. Ja i rodzina bez tajemnic	1.Zajęcia z wychowania do życia w rodzinie	Nauczyciele WDZ	Podczas lekcji
XIII. Bezpieczeństwo w Sieci .	1. Międzynarodowy Dzień Bezpiecznego Internetu 2. Zapoznanie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu.	wychowawcy nauczyciele przedmiotu	Luty Wrzesień
XIV. Środki masowego przekazu.	1. Umiejętne dobieranie programów telewizyjnych, audycji radiowych, czasopism. Przeciwdziałanie niekorzystnemu wpływowi mediów.	nauczyciele informatyki i j. polskiego	Wg harmonogramu

XV. Poznajemy siebie w okresie dorastania	1. Zajęcia z wychowania do życia w rodzinie	rodzice nauczyciele WDŻ	Podczas lekcji
XVI. Dojrzewanie bez tajemnic – czas wielkich przemian	1. Zajęcia dla dziewcząt i chłopców 2. Zajęcia WDZ	wychowawcy pielęgniarka szkolna nauczyciele WDŻ	Wg harmonogramu